спрощення діяльності малих виробників. Зміни законодавства щодо малих виноробних виробництв створили передумови для легалізації та розвитку невеликих господарств, орієнтованих на локальну сировину та обмежені обсяги виробництва.

Порівняльний аналіз Тернопільської, Хмельницької та Вінницької областей свідчить про неоднорідність сучасного розвитку виноробства Поділля. Відмінності проявляються не лише у масштабах виробництва, а й у ступені концентрації малих виноробень, розвитку винного туризму, використанні природно-ресурсного потенціалу та рівні сформованості регіональної винної ідентичності та винного туризму.

Конкурентною перевагою Поділля може стати не масштаб виробництва, а формування територіально ідентифікованого винного продукту, який поєднуватиме місцевий теруар, авторське виноробство, гастрономію, культурну спадщину та винний туризм.

Список використаних джерел:

1. Антошкова Н.А. Перспективи розвитку крафтового виноробства Поділля. Стратегічні перспективи туристичної та готельно-ресторанної індустрії: матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Умань, 30 жовтня 2025 р.). Умань: Уманський НУС, 2025. С. 189-191.

2. АНТОШКОВА Н. Перспективи впровадження крафтових локальних вин у карту напоїв ресторану. *Development Service Industry Management*, 2025. № 4. С. 301-308. https://doi.org/10.31891/dsim-2025-12(43)

3. Державна служба статистики України. Статистичні матеріали щодо виробництва та урожайності винограду у 2025 році. Київ : Держстат, 2025.

Владислав МЕЛЬНИЧУК
здобувач магістерської освітньої програми
«Міжнародний туризм та крос-культурні комунікації»
Науковий керівник –
кандидат географічних наук, доцент,
завідувач кафедри географії України і туризму
Інна ПОПЛАВСЬКА
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

ПОДОРОЖ ЧЕРЕЗ МОВУ: МОВНІ ТУРИ У ПРОСТОРІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ ВЗАЄМОДІЇ

Сучасний туризм дедалі частіше поєднує рекреаційну, пізнавальну та освітню функції. Одним із проявів такої трансформації є розвиток мовного туризму, за якого вивчення або вдосконалення іноземної мови стає важливою мотивацією подорожі. Мовний тур дає туристу можливість не лише відвідувати нову країну, а й безпосередньо

взаємодіяти з її культурним і мовним середовищем.

Туризм загалом має значний соціокультурний потенціал, оскільки створює умови для контакту представників різних суспільств, ознайомлення з іншими традиціями, моделями поведінки та світоглядними цінностями [1]. Саме тому мовний туризм доцільно розглядати не лише як форму освітніх подорожей, але й як один із засобів розвитку міжкультурної комунікації.

Поняття мовного туризму охоплює подорожі, у яких вивчення іноземної мови є основною або додатковою метою. Такі подорожі можуть включати мовні курси, навчання у спеціалізованих школах, літні мовні табори, університетські програми, проживання у приймаючих сім'ях, екскурсії та культурно-пізнавальні заходи. Важливою особливістю мовного туру є те, що процес навчання не обмежується аудиторією. Значна частина мовної практики відбувається під час повсякденного спілкування, відвідування закладів харчування, музеїв, магазинів, культурних подій та інших туристичних об'єктів [2].

Саме поєднання навчального і туристичного компонентів формує особливий характер мовної подорожі. Турист отримує можливість застосовувати мову у реальному комунікативному середовищі, що допомагає подолати бар'єр між теоретичними знаннями та практичним використанням мови. Дослідження мовних подорожей показують, що прагнення вдосконалити мовні навички впливає на характер туристичного досвіду та часто стимулює активніший контакт із місцевим населенням і культурою країни перебування [3].

Мова у такому випадку виступає не лише засобом передавання інформації, а й своєрідним ключем до розуміння культури. У процесі живого спілкування турист знайомиться з нормами поведінки, особливостями гумору, етикетом, традиціями, невербальними формами комунікації та специфікою повсякденного життя іншого суспільства. Це сприяє глибшому сприйняттю країни, ніж звичайне спостереження за туристичними пам'ятками.

Мовні тури створюють особливо сприятливе середовище для формування міжкультурної комунікативної компетентності. Її сутність полягає не лише у правильному використанні іноземної мови, а й у здатності ефективно взаємодіяти з представниками інших культур, розуміти відмінності у цінностях і соціальних нормах, інтерпретувати поведінку співрозмовника та уникати стереотипних оцінок [4].

Учасник мовного туру постійно стикається із ситуаціями, в яких необхідно адаптувати власну комунікативну поведінку. Навіть звичайні побутові дії – замовлення їжі, користування громадським транспортом, спілкування з господарями помешкання чи участь у

культурному заході – стають практикою міжкультурної взаємодії. Такі ситуації формують гнучкість у спілкуванні, толерантність до відмінностей та здатність дивитися на звичні явища з іншої культурної перспективи.

Особливе значення має мовне занурення. Перебуваючи в іншомовному середовищі, турист змушений регулярно використовувати мову поза формальним навчальним процесом. Це створює природні умови для розвитку словникового запасу, навичок аудіювання та усного мовлення. Разом із тим мовне занурення дозволяє краще зрозуміти культурний контекст, у якому функціонує мова.

Важливою складовою мовних турів є проживання у приймаючих сім'ях або активна взаємодія з місцевими громадами. Такий формат забезпечує неформальний контакт із носіями мови та дозволяє побачити повсякденне життя країни «зсередини». Для туриста це означає перехід від ролі пасивного спостерігача до безпосереднього учасника соціокультурного середовища.

Водночас мовна подорож може супроводжуватися певними труднощами. Обмежений словниковий запас, страх зробити помилку, незвичні акценти або відмінності в комунікативних нормах можуть викликати дискомфорт. Проте саме подолання таких ситуацій сприяє формуванню впевненості у використанні іноземної мови. Дослідження мовних туристів показують, що їхнє прагнення адаптуватися до мови місцевого населення може супроводжуватися труднощами, але водночас створює відчуття особистого досягнення [3].

Мовний туризм має значний потенціал і для розвитку туристичних дестинацій. Він поєднує діяльність мовних шкіл, університетів, туристичних операторів, закладів розміщення, екскурсійних компаній, культурних установ і транспортних підприємств. Завдяки цьому мовні програми можуть створювати додатковий туристичний попит та сприяти довшому перебуванню іноземних відвідувачів у дестинації.

Особливо привабливими є країни та міста, де можна поєднати якісне мовне навчання з насиченим культурним середовищем. У цьому контексті важливими елементами мовного туристичного продукту стають екскурсії, культурні події, гастрономічні програми, знайомство з традиціями та неформальне спілкування з місцевими жителями [2]. Отже, конкурентоспроможність мовного туру значною мірою залежить не лише від якості навчальної програми, але й від загального культурного досвіду туриста.

Для України розвиток мовного туризму також може бути перспективним напрямом. Українська мова, культура, історична

спадщина та сучасний міжнародний інтерес до України формують потенційний попит на програми для іноземців, які прагнуть вивчати українську мову безпосередньо у мовному та культурному середовищі.

Такі програми можуть включати інтенсивні мовні курси, проживання у приймаючих сім'ях, тематичні екскурсії, гастрономічні майстер-класи, відвідування культурних заходів, спілкування з місцевими громадами. У перспективі мовні тури можуть сприяти не лише розвитку освітнього туризму, але й популяризації української мови та культури у світі.

Разом із тим розвиток мовного туризму потребує якісної організації програм, професійної підготовки викладачів, безпечного та комфортного середовища, міжнародного просування та співпраці між закладами освіти й туристичними підприємствами. Важливо, щоб мовний тур не зводився лише до формального навчання, а забезпечував реальну взаємодію туриста з культурним середовищем.

Отже, мовні тури є особливою формою туристичної мобільності, у якій подорож, навчання та міжкультурна взаємодія утворюють єдиний досвід. Їх цінність полягає не лише у вдосконаленні мовних навичок, а й у можливості глибше пізнати інше суспільство, подолати культурні стереотипи та розвинути здатність до діалогу.

Список використаних джерел:

1. Поплавська І. В. Світогляднича роль туризму та його соціокультурний вплив // Від географії до географічного українознавства: еволюція освітньо-наукових ідей та пошуків: матеріали міжнародної наукової конференції, Чернівці, 11–13 жовтня 2016 р. Чернівці, 2016. С. 138–139.

2. Iglesias M. The Role of Travel-Related Aspects in the Language Tourism Experience. *Enlightening Tourism. A Pathmaking Journal*. 2017. Vol. 7, No. 2. DOI: 10.33776/et.v7i2.3153.

3. Carvalho I. "It's nice when they speak back to you in Chinese!" Insights into Linguistic Accommodation in Language Travel. *European Journal of Tourism Research*. 2021. Vol. 28. Article 2813. DOI: 10.54055/ejtr.v28i.1976.

4. Byram M. *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence: Revisited*. 2nd ed. Bristol: Multilingual Matters, 2021. DOI: 10.21832/9781800410251.